

МОБІ ДІК

Звітть мене Ізмаїл.

Коли я прибув у Нантакет, ішов сніг. Крізь шиби вікон готелів на засніжені вулиці пробивалося світло. Підійшовши до задимленої стрічки світла, я опинився під вивіскою «*Китовий фонтан*» на похмурому розі вулиці, де завивав вітрисько. В середині готель був обшитий старовинними дерев'яними панелями, що нагадували борт давнього корабля смертників. Над буфетом вигиналась арка — з китової щелепи, а на стінах були розвішені списи і гарпуни. Кілька моряків розглядали шматки різьблених кісток кита. Усе навкруги було для мене новим. Ніколи раніше мені не доводилося бувати в Нантакеті. Та я твердо вирішив податися на полювання. Манила думка про велетенського кита.

Хазяїн готелю заявив, що окремих кімнат нема.

— Ви ж не будете заперечувати, якщо запропоную вам розділити постіль із одним гарпунником, га? Ви, бачу, зібралися вступати на

китобійне судно, отож треба звикати до такого співмешкання.

— Залежно, хто той гарпунник! — мовив я.

— Він ще трохи пробуде тут. Недавно повернувся з Південного моря, де купив багато новозеландських бальзамованих голів. І вже розпродав усі, крім однієї. Але завтра неділя, тому не годиться торгувати на вулиці людськими головами, коли люди йдуть до церкви. Вечеряти будете?

По вечері бар почали переповнювати моряки. До спиртного мене не тягнуло. Оскільки своє ліжко потрібно було ділити, то я вирішив зайняти краще місце. Мене провели в невелику кімнатку, холодну, немов мушля, з велетенським ліжком.

Я роззирнувся навкруги. Хтось залишив згорнутий гамак, в'язку кістяних рибальських гачків і матроський мішок. А біля узголів'я ліжка стояв довгий гарпун. Задмухавши свічку, я завалився спати.

Мене розбудив тупіт важких кроків. Я вдавав, ніби сплю.

Тримаючи в одній руці свічку, а в іншій новозеландську голову, незнайомиць увійшов до кімнати, не глянувши на мене. Він нахилився щось дістати з мішка, і раптом повернувся. Яка пика! Темно-багряного відтінку з жовтизною, всіяна великими

чорними квадратами. Він, видно, побився з кимось. Та коли чолов'яга повернувся до світла, я збагнув, що його лице вкрите татуюванням. Ну й що, міркував я. Це лише зовнішній вигляд, під всякою шкірою можна бути чесною людиною.

Гарпунник запхав новозеландську голову в мішок, витягнув томагавк, а потім зняв шапку. На голові волосся не було, тільки невеликий вузлик, скручений над самим чолом. Якби незнайомиць не стояв поміж мною і дверима, я б кулею вилетів з кімнати — швидше, ніж ковтаю обід.

Коли цей дивак роздягнувся, я помітив, що все його тіло було розмальоване. З кишені плаща він дістав якогось божка та поставив його над каміном. Потім узяв трохи стружок і акуратно склав на купку. Відтак поклав на ті стружки шматок морського сухаря і піднісши каганець, запалив вогонь. Коли сухар був уже трохи підпечений, поспіхом поклав його до рота ідола. Але маленькому божкові, мабуть, не до смаку було таке частування, він навіть губами не ворухнув.

Увесь цей час я вдавав, що сплю. Та коли дикун разом з томагавком стрибнув до мене в ліжко, я завив від жаху, відкотившись до стіни.

— Якого біса? Твоя говорити, а то я вбивати, чорт забирай.

Над головою засвистів томагавк.

— Господарю! — заволав я. — Ангели! Рятуйте!

— Говорити! Твоя сказати, хто така!

До кімнати поспішив господар зі свічкою в руці, і я, вискочивши з ліжка, кинувся до нього.

— Не бійтеся, — сказав він, посміхаючись, — Квікег вас і пальцем не зачепить.

— Перестаньте посміхатися! — загорлав я. — Чому ви не сказали, що ваш гарпунник — канібал?

— А я думав, ви самі второпаете. Хіба ж я не ка-
зав, що він торгує в місті головами? Лягайте спати!
Гей, Квікеге, послухай, цей добродій спатиме з то-
бою, твоя розуміти?

— Моя багато-багато розуміти, — пробурчав
Квікег. — Лягати! — мовив він, люб'язно махнувши
у мій бік томагавком.

І чого це я так розшумівся, подумалося мені, він
така сама людина, як і я. У нього стільки ж причин
боятися мене, як у мене — боятися його. Повер-
нувшись на бік, я швидко заснув.

У понеділок вранці я ходив набережною, шукаючи китобійні судна, які б готувалися відплисти у трирічне плавання. Двох я забракував за виглядом. Потім піднявся на борт «Пекода», роздивився навколо і вирішив, що це — підходящий для нас з Квікегом корабель. Він був не надто великий. Його корпус спохмурнів під тайфунами та штилями чотирьох океанів. Уже півстоліття «Пекод», залатаний кістками китів, займався своїм ремеслом — полюванням. Його борти були обнизані зубами кашалота.

На шканцях не виявилося нікого, крім старого моряка-квакера.

— Ви, може, капітан «Пекода»? — запитав я.

— А чого тобі треба?

— Я б хотів найнятися на корабель...

— Ти щось тямиш у китовому промислі?

— Я скоро навчусь. Уже кілька разів плавав на торговому судні й думаю, що...

— На торговому судні, кажеш! А чого це тебе в китобої потягнуло?

— Хочу побачити світ.

— Бажаєш опанувати китобійне ремесло, га? А чи бачив ти капітана Ахава?

— А хто такий капітан Ахав, сер?

— Капітан Ахав — це капітан цього судна. Я — співвласник, капітан Пелег. У плавання не йду, піде капітан Ахав. Коли глянеш на нього, юначе, то побачиш, що в нього тільки одна нога.

— А другої він позбувся через кита?

— Через кита?! Підійди-но ближче, малий. Цю ногу пожер, пожував, погриз кашалот. А тепер відповідай, тільки швидко: зможеш закинути гарпун у пащу живого кита і сам стрибнути туди слідом?

Його слова мене не злякали. Я відповів ствердно, відтак підписав документи і сказав:

— У мене є товариш, він теж хоче йти в плавання. Можна, я приведу його завтра вранці?

— Добре, — відповів Пелег. — Приводь, подивлюся на нього.

Господар дивувався нашій несподіваній дружбі з Квікегом. Але той поводився зі мною настільки люб'язно, що моє серце швидко розтануло.

У неділю ми ходили разом до конгрегаційної церкви, проте богослужіння відбувалось якось мляво. Квікег пішов, не дочекавшись благословення. Після цього я більше не діймав його, коли він шанобливо поклонявся своєму божкові, бо з повагою ставлюся до інших віровизнань.

Наступного ранку Квікег з апетитом проковтнув сніданок, що складався лише з відвареної риби, і ми вирушили на «Пекод», неквапливо крокуючи по дорозі та длубаючись у зубах кістками палтуса.

Глянувши на Квікега, капітан Пелег заявив, що не допустить на судно канібалів.

— Сину п'їтьми! — звернувся він до Квікега. — Чи перебуваєш ти в лоні якоїсь християнської церкви?

— Аякже, — відповів я за нього. — Він належить до конгрегаціональної церкви.

— До тієї, що тут, у Нантакеті, ходять?

— Сер, я кажу про ту церкву, до якої належимо всі ми: і я, і ви, і всякий син людський, — про велику Конгрегацію всього віруючого світу.

— Юначе, — мовив капітан Пелег, — тобі слід було найматися до нас місіонером, а не матросом. Слухай-но, як тебе там, Квогок, чи доводилося тобі стояти на носі вельбота? І чи траплялося вже вбивати китів, га?

Квікег скочив на ніс підвішеного за бортом вельбота і, виставивши вперед ліве коліно, підняв над головою гарпун та вигукнув:

— Бачити крапля дьоготь там на вода? Бачити? Нехай це в кита око.

І, прицілившись гарненько, він метнув щосили гарпун. А той, просвистівши над палубою, впав точно на блискучу цятку дьогтю.

Після цього капітан Пелег та Квікег уклали договір. Оскільки дикун не вмів писати, на папері він